

حسابداری و حسابرسی دولتی

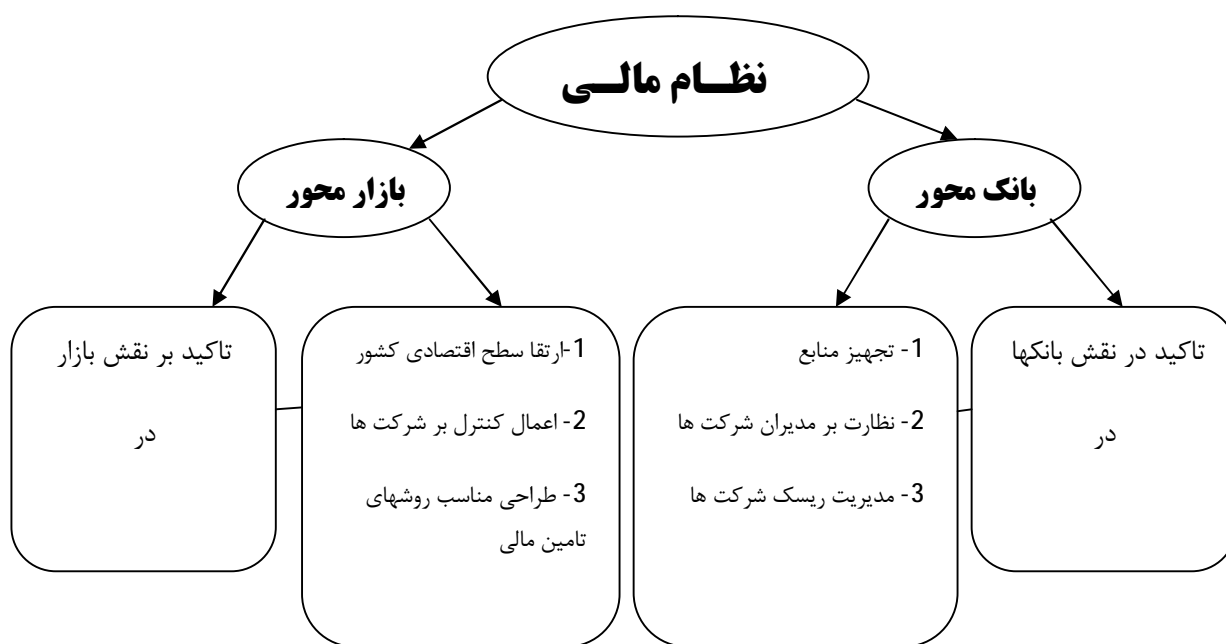
کلیات نقش حسابرسی در ساختار نظام مالی ایران

تعریف نظام مالی:

نظام مالی به شبکه ای از بازار مالی، تجار، خانوارها، دولت و موسسه هایی اطلاق می شود که در این نظام مشارکت می کنند و عملیات آنها براساس مقررات خاصی صورت می پذیرد به عبارتی دیگر مجموعه سازمانها، مقررات و روشهای مورد استفاده در فرآیند حسابداری و حسابخواهی چه عرصه خرد و چه کلان، نماینگر نظام مالی در یک جامعه می باشد.

ساختار نظام مالی:

در سیستمهای مالی دنیا تخصیص منابع مالی از دو کانال بانک و بازار سرمایه انجام می گیرد. سهم هر یک از بخشهای بازار سرمایه و بانک مشخص کننده ساختار نظام مالی است.

ساختار نظام مالی ایران:

با توجه به آمارهای رسمی، نظام تأمین مالی در ایران، بانک محور است. برتامه وزیر اقتصاد و دارایی برای اقتصاد شرکت مؤکد این موضوع است.

براساس تحقیقات پژوهشی انجام شده و نتایج بدست آمده درسالهای 88- 1385 ساختار نظام مالی ایران بدلیل سیاستهای خصوصی سازی و سیاستهای حمایتی، مازاد مالی ایران به سوی بازار سرمایه تمایل یافته است.

به گزارش خبرگزاری فارس به نقل از مدیر عامل شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تصویب وجوه در مورخه "20 دی 93" یکی از اهداف مهم اقتصادی دولت، حرکت از اقتصاد بانک محور به مست اقتصاد بازار محور است که شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار باید زیرساختهای لازم را برای این اقدام مهم فراهم کند.

تصویب قانون جدید برای سازمان بورس اوراق بهادار در سال 84 و تجدید ساختار در سازمان بورس و همچنین اجرای اصل 44 قانون اساسی و واگذاری شرکتهای دولتی در بورس که در سال 86 آغاز شد، از جمله مواردی است که حاکی از آن دارد که ساختار نظام بانکی به سمت بازار محور می رود و مسئولین نظام با این نوع برنامه ها در تلاش هستند که از ساختار

بانک محوری فاصله بگیرند. شایان ذکر است ، آثار غیرمستقیم سیاستهای خصوصی سازی و واگذاری شرکتهای دولتی در بورس موجب گردید ساختار مالی ایران در سالهای 88-85 بازار محور گردد.

نقش حسابرسی در ساختار نظام مالی :

حسابرس به اطلاعات مندرج در صورتهای مالی اعتبار می بخشد. حسابرسی فرآیند نظام پاسخگویی است و پاسخگویی ضرورت برقراری نظام رفاه اجتماعی است. با چنین تعبیری ، نقش و جایگاه حسابرسی در کشور از ویژگی و برجستگی خاص برخوردار می باشد. وزارت اقتصاد و دارایی نیز در مقام راهبرد سیاستهای اقتصادی و مالی کشور به منظور اعمال مدیریت اقتصادی و نظارت بر تخصیص بهینه منابع ، نیازمند اعتبار آمار و ارقام ارائه شده توسط بنگاههای اقتصادی از یک سو و حسابکشی و حسابدگی مدیران از سوی دیگر می باشد. " حسابرس از ارکان اصلی و ثابت بازار سرمایه به حساب می آید " به عبارت دیگر " توسعه اقتصادی مستلزم حسابرسی است ". نقش حسابرسان در بازارهای سرمایه ، دربرگیرنده شفاف سازی اطلاعات از یک طرف و ایجاد نظام پاسخگویی در مقابل جامعه از طرف دیگر است. ساختار جدید مالکیت و مدیریت شرکتها ، دامنه و مسئولیت و وظایف حسابداری را گسترش داده و ارائه گزارشهای مالی جدیدتر و مناسبتر، براساس نیاز استفاده کنندگان را ضروری ساخته است. سرمایه گذاران ، بانکها و مؤسسات اعتباری برای اعطای وام و اعتبار ، دولتها برای مقاصد سیاسی ، اخذ مالیات ، قیمت گذاری محصولات ، تصمیم گیریهای اقتصادی و غیره ، نیازمند گزارشهای جدید و معتبر می باشند که این مهم از طریق حسابرسی تحقق می یابد.

قوانین مؤثر بر نظام مالی ایران :

- 1- قانون اساسی. 2- قانون تجارت. 3- قانون محاسبات عمومی. 4- قانون مالیاتی. 5- قانون بورس اوراق بهادار.
- 6- قانون و اساسنامه سازمان حسابرسی. 7- قانون بودجه. 8- قانون دیوان محاسبات کشور.

ابهامات در نظام مالی کشور:

1- اصل 44 قانون اساسی: اولین ابهام در نظام مالی کشور مربوط است به اصل 44 قانون اساسی. طبق این اصل نظام اقتصادی جمهوری اسلامی ایران برپایه سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی با برنامه ریزی منظم و صحیح استوار است. حال آنکه قسمت عمده ای از اقتصاد کشور در دست بخش چهارم یعنی مؤسسات و نهادهای عمومی مانند بنیادها ، شهرداریها ، اوقاف ، سازمانهای بازنشستگی ، سازمان تأمین اجتماعی قرار دارد.

نکته:

1- اگرچه اهمیت و نقش نهادها و مؤسسات عمومی در انضباط اقتصادی کشور کاملاً بدیهی است ولیکن در قانون محاسبات عمومی برای اداره امور مالی ، گزارش دهی ، نظارت و کنترل این مؤسسات ، مقررات جامعی تدوین نشده ، صرفاً در ماده 15 این قانون ، مؤسسات مورد بحث بصورت ناقص تعریف شده اند و در بقیه قسمتهای قانون هیچ تکلیفی برای آنها بجز در مواردی که از بودجه عمومی دولت استفاده می کنند، در نظر گرفته نشده است.

2- اگر به مسیر اطلاعات حسابداری و سازمانهای دریافت کننده این اطلاعات در نظام مالی ایران توجه شود ، ملاحظه می شود که دستگاههای ناظری مانند وزارت امور اقتصاد و دارایی صرفاً به اطلاعات حسابداری وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی ، بنگاههای اقتصادی و دولتی خصوصی به نحوی از انحاء دسترسی دارند. حال آنکه این وزارتخانه یا سایر ارکان دولتی و دیگر قوای حکومتی به طور سازمان یافته و مستمر بر اطلاعات و عملکرد مؤسسات عمومی دسترسی و نظارت ندارند.

3- به دلیل منظور نشدن بودجه مؤسسات عمومی در بودجه کل کشور، اطلاعات حسابداری آنها در اختیار دولت و بانک مرکزی برای برنامه ریزی اقتصادی قرار ندارد و نمایندگان مردم در مجلس شورای اسلامی نیز از عملکرد این مؤسسات بی اطلاع هستند ، حال آنکه برنامه ریزی اقتصادی فارغ از اطلاعات این مؤسسات و نهادها ، خود منشاء بی نظمی اقتصادی می باشد. اگر چه فعالیت مالی مؤسسات و نهادها و شهرداریها توسط سازمان حسابرسی و نهادهای اقتصادی عمومی غیر دولتی توسط حسابرسی مفید راهبر بگونه ای مصلحت اندیشانه و نه متکی بر ضوابط قانونی وجود دارد ولیکن نبود تشکیلات قانونی برای بررسی گزارشهای حسابرسی و پیگیری برطرف کردن نارسایی های احتمالی موجود و عملکرد این مؤسسات توانسته است ، اخلاص کافی در انطباق اقتصادی کشور بوجود آورد.

2- ماده 4 قانون محاسبات عمومی:

در ماده 4 قانون محاسبات عمومی ، شرکت دولتی به صورت نامفهوم تعریف شده است. همچنین ابهامات متعددی در متن ماده و تبصره آن وجود دارد و بنظر میرسد در تطابق با قانون اساسی نیز نمی باشد. زیرا با توجه به اصل 44 قانون اساسی می توان چنین نتیجه گرفت که هر شرکتی که متعلق به بخش خصوصی و دولتی نباشد باید شرکت دولتی شناخته شود و از مقررات و ضوابط مربوط به شرکتهای دولتی پیروی کند ولی مشاهده می شود تعداد زیادی از شرکتهای نه خصوصی و نه تعاونی و نه دولتی هستند و عملاً از هیچ نوع مقررات عمومی تابعیت نمی کنند.

3- اصل 51 قانون اساسی:

مشکل و ابهام بعدی مربوط به اجرای اصل 51 قانون اساسی است. در این اصل مقرر شده است، هیچ نوع مالیاتی وضع نمی شود مگر به موجب قانون ، موارد معافیت و بخشودگی و تخفیف مالیاتی بموجب قانون مشخص می گردد. بدلیل نبود تعریف قانونی از مالیات ، به عناوین مختلف وجوه درخور توجهی توسط مؤسسات و نهادهای عمومی بدون مستند قانونی از مردم دریافت می شود مثل وجوهی که شهرداریها بابت اضافه تراکم ، تغییر کاربری و مانند اینها دریافت می کنند ، همچنین بسیاری از ارقامی که بانکها و شرکتهای انحصاری دولت اضافه بر قیمت اقتصادی کالا و خدمات خود از مردم دریافت می کنند و متقابلاً به دسته ای دیگر از مردم تخفیف می دهند ، اینگونه موارد به عنوان مالیات مستند قانونی ندارد.

4- اصل 52 قانون اساسی و ماده 1 قانون محاسبات عمومی:

طبق اصل 52 قانون اساسی ، بودجه سالانه کشور به ترتیبی که در قانون مقرر می شود از طرف دولت تهیه و برای رسیدگی و تصویب به مجلس شورای اسلامی تسلیم می شود. هرگونه تغییر در ارقام بودجه نیز ، تابع مراتب مقرر در قانون خواهد بود.

کاملاً روشن است ، منظور از بودجه کل کشور ، یعنی بودجه تمام دستگاهها و مؤسسات بخش عمومی اقتصاد ، صرفنظر از اینکه به کدامیک از قوای سه گانه وابسته باشند. این موضوع تا حدودی در ماده یک قانون محاسبات عمومی مورد توجه قرار گرفته است. طبق این ماده بودجه کل کشور از سه بخش تشکیل می شود:

- 1- بودجه عمومی دولت.
- 2- بودجه شرکتهای دولتی و بانکها.
- 3- بودجه مؤسسات با عناوینی بغیر از عنوانهای یاد شده.

نکته 1 : آنچه به عنوان بودجه کل کشور طی سالهای متمادی تقدیم مجلس می شود فاقد این ویژگیهاست و عملاً جزو سوم یعنی سایر مؤسسات عمومی از بودجه کل کشور حذف شده است.

نکته 2 : اثری از بودجه چند هزار میلیارد ریالی شهرداری تهران و شهرداریها و بنیادهای مختلف در بودجه کل کشور دیده نمی شود. شاید استدلال شود که وجوه این مؤسسات ، وجوه دولتی نمی باشد ، ولی طبق نسخ صریح ماده 13 قانون محاسبات ، کلیه وجوه نزد این مؤسسات و مؤسسات وابسته به آنها ، وجوه عمومی است و صرفنظر از نحوه و منشاء تحصیل آن ، منحصرأً برای مصارف عمومی به موجب قانون قابل دخل و تصرف است. سؤال اینست اگر قرار است که در این وجوه دخل و تصرف غیرشفاف نشود ، پس چرا آنها از شمول مقررات و کنترل بودجه ای معاف هستند؟

توجه !!!

بنظر می رسد برای رفع اشکالات و ابهامات یادشده ، ضرورت است قانون محاسبات عمومی به چهاربخش اصلی به شرح زیر تفکیک شود :

- 1- مقررات مربوط به موسسات و نهادهای عمومی.
 - 2- مقررات مربوط به شرکتهای دولتی و عمومی.
 - 3- مقررات مربوط به طرح های عمرانی.
 - 4- مقررات مربوط به وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی.
- و در هر قسمت با توجه به ماهیت کاری هر بخش ، مقررات مخصوص به آن بخش تصویب شود.

مراحل خرج در بخش دولتی :

- 1- تشخیص. 2- تأمین اعتبار. 3- تعهد. 4- تسجیل. 5- حواله. 6- پرداخت.
 - 1- تشخیص : کالا یا خدمات نیاز هست یا نه (ماده 18 قانون محاسبات).
 - 2- تأمین اعتبار : (ماده 18 قانون محاسبات عمومی) ذی حساب ! مهمترین وظیفه تأمین اعتبار.
- نکته : از محل بودجه مصوب ! که مجلس تصویب کرده ! که به بخش دولتی ابلاغ می شود.

ê براساس بودجه مصوب 4 تا 3 ماه تخصیص داده می شود.

ê ذی حساب براساس تخصیص ابلاغ شده از خزانه درخواست وجه می کند.

ê تخصیص ! سازمان مدیریت ! خزانه داری کل کشور.

بودجه :

براساس برنامه فعالیت است که براساس آن خرج می کنند.

3- تعهد : ماده 19 قانون محاسبات (پذیرفتن کار یا دین ایجاد شده برای ما).

بخش دولتی خارج از بودجه پیش بینی شده (مصوب) که تعهد ایجاد کند مثل کمک هزینه مسکن که برای دولت دین ایجاد کرده یا برگزاری جشنواره توسط سازمان تبلیغات چون بودجه اش مصوب نشده برای دولت دین ایجاد کرده (چون پیش بینی نشده) برای تأمین آن درسال بعد بودجه اختصاص داده می شود.

4- تسجیل : ذی حساب می آید بدهی قابل پرداخت توسط مدارکی که ارائه دادید را مورد بررسی قرار می دهد و می بیند براساس موازین قانونی است یا نیست (ماده 20).

5- حواله : (ماده 21 قانون) مجوز پرداخت.

6- پرداخت : بررسی تراز عملیاتی :

1- گروه حساب بودجه ای : حساب دستگاه اجرایی مساویاست با مانده حساب اعتبار مصوب بعلاوه مانده تخصیص اعتبار بعلاوه حواله جات.

حواله جات + مانده تخصیص اعتبار + مانده حساب اعتبار = حساب دستگاه اجرایی مصوب.

ü یکی از کارهای دیوان محاسبات بررسی تراز عملیاتی است هنگام تفریغ بودجه.

2- گروه حساب دریافت و پرداخت :

دریافتی از خزانه بابت بودجه برنامه ای	بانک پرداخت
دریافتی از خزانه بابت ردیفهای عمومی	علی الحساب

دریافتی بابت کدفرعی تنخواه گردان حسابداری درآمدها (درآمد وصولی)	=	پیش پرداخت هزینه ها (بودجه- ردیف عمومی- کدفرعی و...) تنخواه گردان حساب موقت بانکی (اسناد حقوق و مزایا) درآمدها (عمومی- خصوصی) درآمد ارسالی
---	---	--

(1)

- (2) بانک پرداخت = تنخواه گردان حسابداری.
- (3) حساب موقت بانکی + پیش پرداخت + علی الحساب + تنخواه سال جاری پرداخت + هزینه = کنترل تخصیص.
- (4) کسورات ارسالی = کسورات وصولی.
- (5) بازنشستگی ارسالی = بازنشستگی وصولی.
- (6) حساب تعهدات = طرف حساب تعهدات.
- (7) حساب موقت بانکی + پیش پرداخت + علی الحساب + هزینه + اسناد وصولی عامل ذی حساب = ذخیره تأمین اعتبار.
- (8) تأمین اعتبار = ذخیره تأمین اعتبار.

حساب تعهدات	نکته : طرف راست بدهکار - طرف چپ بستانکار V مجوز افتتاح حساب دولتی را خزانه می دهد. V خزانه در وزارت اقتصاد و دارایی قرار دارد.
-------------	--

3- گروه حسابهای سپرده :

1- مانده حساب بانک تمرکز وجوه سپرده = مانده حساب سپرده نزد ذی حساب.

2- مانده حساب 3 خزانه (خزانه تمرکز وجوه سپرده) = مانده حساب سپرده نزد خزانه.

توجه !!!!

چنانچه بانک تمرکز وجوه سپرده دارای مغایرت وجوه بین راهی باشد مجموع روابط 1 و 2 به شرح زیر بررسی می شود :

مانده حساب سپرده نزد خزانه مانده حساب سپرده نزد ذی حساب (سپرده های دریافتی)	=	مانده حساب بانک تمرکز وجوه سپرده خزانه تمرکز وجوه سپرده
---	---	--

4- گروه حسابهای مربوط به بودجه اختصاصی :

حساب دستگاه اجرایی - اختصاصی = حساب اعتبار اختصاصی اعتبار مصوب.

حساب بانک درآمد اختصاصی + حساب خزانه تمرکز وجوه اختصاصی + بانک پرداخت وجوه اختصاصی + هزینه از محل درآمد اختصاصی + پیش پرداخت از محل درآمد اختصاصی + علی الحساب از محل درآمد اختصاصی + تنخواه گردان از محل درآمد اختصاصی = حساب درآمد اختصاصی وصولی .

5- گروه اقلام سنواتی:

مانده حساب انتقالی آغاز سال = [مانده حساب پیش پرداخت سال قبل + هزینه پیش پرداخت سال قبل] + [مانده حساب علی الحساب سال قبل + حساب هزینه علی الحساب سال قبل]

6- گروه اوراق بهادار:

حساب اداره کل اوراق بهادار = مانده حساب مخزن اوراق بهادار + تنخواه گردان اوراق بهادار + اوراق بهادار مصرفی.
7- گروه حساب های انتقالی:

حساب ضمانت نامه بانکی = طرف حساب ضمانت بانکی.

8- گروه حسابهای اقلام دریافتی و پرداختی بازنشستگان و موظفین (فرد مرده خانواده ازدواج نکرده یا همسر حقوقش را می گیرد):
بانک پرداخت حقوق بازنشستگان + بانک پرداخت حقوق موظفین = تنخواه گردان بازنشستگان + دریافتی از خزانه بابت بازنشستگان.

نکته :

- تنظیم تراز عملیاتی ! با ذی حساب.

- بررسی تراز عملیاتی ! با دیوان محاسبات است.

بودجه دولت در قالب اعتبارات مصوب توسط مجلس شورای اسلامی تصویب می شود.

نکته :

تخصیص بودجه ! سازمان مدیریت.

درخواست اعتبار توسط ! از خزانه.

تنخواه گردان	خزانه	D	درآمد عمومی	D	بانک مرکزی
استان	!	مراکز استانها	!	خزانه استان	!
حسابداری	!	برای وزارتخانه ها	!	تنخواه حسابداری	!
پرداخت	!	عامل ذیحساب	!	کارپرداز	!

دولت ! مجلس ! چون بودجه دولت را مجلس تصویب می کند لذا نظرت مالی بر دولت دارد ، نظارت با توجه با قانون محاسبات عمومی انجام می شود.

بودجه پیش بینی دولت ! مجلس ! تصویب ! بودجه مصوب ! تخصیص.

بودجه عملیاتی ! برنامه و فعالیت دارد.

تنخواه گردان :

تنخواه گردان خزانہ :

تنخواه خزانہ م . 24 ق . م . ع (ماده 24 قانون محاسبات عمومی) : به موجب قانون هر سال به وزارت اقتصاد و دارایی اجازه داده می شود که به میزان معین از حساب درآمد عمومی نزد بانک مرکزی برداشت و به خزانہ داری کل کشور واریز نماید.

تنخواه گردان استان م . 25 ق . م . ع : عبارت است از وجهی که خزانہ داری کل در اختیار خزانہ در مرکز هر استان (سازمان اقتصاد و دارایی استانها) برای پرداخت هزینه های جاری و عمرانی قرار می دهد.

تنخواه گردان حسابداری م . 26 ق . م . ع : عبارت است از وجهی که خزانہ یا نمایندگی خزانہ در استانها در اختیار ذیحساب دستگاههای اجرایی و یا ذیحساب ادارات کل استانی قرار می دهد.

تنخواه گردان پرداخت م . 27 ق . م . ع : عبارت است از وجهی که ذیحساب از محل تنخواه گردان حسابداری برای تأمین برخی از هزینه ها در اختیار واحدها و یا عامل ذیحساب قرار می دهد.

چک لیست رسیدگی به تنخواه گردان پرداخت :

- 1- دریافت فهرست تنخواه گردان.
- 2- بررسی دفتر معین ، آیا تنخواه گردان پرداخت در دفتر معین به تفکیک گیرندگان وجه ، با توجه به نوع اعتبار ثبت شده است.
- 3- بررسی اسناد و وصول اطمینان از ثبت و انعکاس عملیات تنخواه در دفاتر مالی.
- 4- بررسی اینکه شخص تنخواه گیرنده ، مجاز به دریافت تنخواه می باشد یا خیر.
- طبق قانون به کسی می توان تنخواه پرداخت کرد که کارمند رسمی دستگاه اجرایی باشد. جهت حصول اطمینان باید حکم کارگزینی تنخواه گیرنده در زمان دریافت تنخواه بررسی شود.
- 5- برای تنخواه گیرنده از طرف بالاترین مقام اجرایی دستگاه تفویض اختیار صورت گرفته یا نه.
- 6- آیا در تفویض اختیار موارد مصرف تنخواه مشخص شده است.
- 7- بررسی اینکه آیا تنخواه گردن به حساب بانکی واریز می شود یا خیر.
- 8- بررسی اینکه آیا واریز و تکمیل تنخواه از محل منابع مربوط توسط ذیحسابی از طریق چک و معادل هزینه های صورت گرفته انجام شده است یا خیر.
- 9- بررسی حساب تنخواه گیرنده ، چنانچه تنخواه صفر نشده است. آیا عامل ذیحساب یا تنخواه گیرنده پیگیری لازم را معمول داشته است یا خیر.

10- آیا کسری اباب جمعی در حسابهای دستگامهای اجرایی لحاظ شده است یا خیر.

چک لیست رسیدگی به پیش پرداخت :

طبق ماده 28 قانون محاسبات عمومی، پیش پرداخت عبارت است از پرداختی که از محل اعتبارات مربوط براساس احکام و قراردادهای، طبق مقررات پیش از انجام تعهد صورت می گیرد.

تعریف تعهد: طبق ماده 19 قانون محاسبات عمومی، تعهد از نظر این قانون عبارت است از ایجاد دین برضد دولت ناشی از :
الف) تحویل کالا یا انجام دادن خدمت. ب) اجرای قراردادهایی که با رعایت مقررات منعقد شده باشد. ج) احکام صادرشده از مراجع قانونی و ذیصلاح. د) پیوستن به قراردادهای بین المللی و عضویت در سازمانها یا مجامع بین المللی با اجازه قانون.

توجه !!!

طبق ماده 59 ق م ع در مواردی که لازم است قبل از انجام تعهد براساس شرایط مندرج در احکام یا قراردادهای طبق مقررات وجهی پرداخت شود، می تواند به تشخیص مقامات مجاز مبالغی به عنوان پیش پرداخت تعدیه نمود.

توجه !!!

طبق ماده 61 ق م ع تعدیه پیش پرداخت و علی الحساب و همچنین نحوه واریزو احتساب آنها به هزینه قطعی طبق آیین نامه ای است که از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید. شایان ذکر است آیین نامه اجرایی پیش پرداخت و علی الحساب موضوع ماده فوق طی مصوبه شماره ه 24937/ت 52300 مورخه 80/11/16 (ه: هیئت وزیران - ت: تصویب) تصویب و ابلاغ گردیده است.

چک لیست رسیدگی به مبحث پیش پرداخت:

1- آیا پیش پرداخت پرداختی وفق ماده 28 ق م ع کشور براساس احکام و قراردادهای پیش از انجام تعهد صورت گرفته است.

2- آیا پیش پرداخت پرداختی در دفتر معین به تفکیک گیرندگان وجه با توجه به نوع اعتبار ثبت شده است.

3- آیا پیش پرداخت براساس تشخیص و دستور مقام مجاز موضوع ماده 59 ق م ع کشور پرداخت شده است.

4- آیا شرایط مندرج در بند الف ماده 1 آیین نامه پیش پرداخت علی الحساب (ه 24937/ت 52300 مورخه 80/11/16) جهت پرداخت فوق العاده روزانه و هزینه سفر مأموریت داخل و خارج کشور رعایت شده است.

5- آیا در اجرای بند ب ماده 1 آیین نامه پیش پرداخت و علی الحساب حسب مورد مفاد جزء 4 بند پ ماده 14 قانون برگزاری مناقصات و بند 3 ماده 11 آیین نامه معاملات دولتی و بند ج ماده 5 آیین نامه تضمین برای معاملات دولتی به شماره ه 28493/ت 42956 مورخه 82/08/11 و اصلاحیه 83/04/21 رعایت شده است.

6- آیا در پرداخت پیش پرداخت به پیمانکاران طرحهای عمرانی، ماده 36 شرایط عمومی پیمان و جزء 1 بند ج ماده 5 آیین نامه تضمین برای معاملات دولتی رعایت شده است.

- 7- آیا در پرداخت پیش پرداخت در قراردادهای ساخت و تجهیزات سقف مقرر در جزء 2 بند ج ماده 5 آیین نامه تضمین برای معاملات دولتی رعایت گردیده است.
- 8- آیا در پرداخت پیش پرداخت اعتبارات اسنادی قبل از حصول تعهد برای خدمات و کالاهای وارداتی مفاد مصوبه شماره 96/ت/5986 مورخه 68/02/23 هیئت وزیران و اصلاحیه های بعدی آن رعایت شده است.
- 9- آیا میزان مقرر در مصوبه شماره ه 24141/ت/54565 مورخه 79/11/30 هیئت وزیران در رابطه با پرداخت پیش پرداخت اعتبارات اسنادی رعایت شده است.

چک لیست رسیدگی به پیش پرداخت

- 1- مشاهده سند و کنترل نحوه ثبت صحیح حسابها و کنترل امضاء های مجاز
- 2- مطابقت با ضوابط مربوط به نحوه و میزان پرداخت پیش پرداخت ومقررات مربوط
- 3- مشاهده و بررسی کفایت تضمین پیش پرداخت 4- مشاهده رسید دریافت کننده وجه
- 5- مطابقت پرداخت ها با صورتحساب بانک 6- کنترل ابطال ضمائم اسناد

چک لیست رسیدگی به علی الحساب

- 1- مشاهده سند و کنترل نحوه ثبت صحیح حسابها و کنترل امضاء های مجاز
- 2- مطابقت با ضوابط مربوط به نحوه و میزان پرداخت علی الحساب
- 3- کنترل محاسبه کسور و واریز به حسابهای مربوطه در موعد مقرر 4- مشاهده رسید دریافت کننده وجه
- 5- مطابقت پرداختها با صورت حساب بانک 6- کنترل ابطال ضمائم اسناد

رسیدگی به گروه حساب تضمینات

- 1- مشاهده سند و کنترل نحوه ثبت صحیح حسابها و کنترل امضاءهای مجاز
- 2- مطابقت با مدارک و مستندات مثبت
- 3- مطابقت با قرار داد مربوطه و آیین نامه تضمین برای معاملات دولتی و کنترل محاسبات
- 4- مشاهده رسید دریافت کننده تضمین 5- کنترل ابطال ضمائم اسناد

چک لیست رسیدگی به گروه حساب سپرده (استرداد)

- 1- مشاهده سند و کنترل نحوه ثبت صحیح حسابها و کنترل امضاء های مجاز
- 2- مطابقت با مدارک و مستندات مثبت
- 3- مطابقت با قرار داد مربوطه و آئین نامه سپرده و کنترل محاسبات 4- مشاهده رسید دریافت کننده وجه
- 5- مطابقت پرداختها و صورت حساب بانک 6- کنترل ابطال ضامم اسناد

رسیدگی به حساب موجودی جنسی سنواتی

- 1- مانده موجودی جنسی سنواتی در ابتدای دوره را مشاهده می کنیم
- 2- موجودی سنواتی طی دوره را مشاهده می کنیم 3- مجموع الف و ب ، مانده موجودی سنواتی پایان دوره
- 4- مانده موجودی را با تراز عملی در پایان دوره مالی تطبیق می دهیم

تحلیل گردش حساب بانک (جاری - عمرانی - تملکی)

- 1- مانده ابتدای دوره چک می شود 2- واریز به حساب طی دوره را چک می کنیم
- 3- پرداخت طی دوره را کسر می کنیم از مجموع بند 1 و 2 4- مانده پایان دوره
- 5- مانده را مطابقت می دهیم با تاییدیه دریافتی از خزانه
- 6- با دفتر کل مطابقت می دهیم (چون همه حسابها در دفتر کل با مانده وجود دارد)

رسیدگی نهایی به حسابهای بودجه ای کلیه طرحها

- 1- بررسی اعتبار مصوب 2- بررسی میزان تخصیص اعتبار 3- بررسی اعتبار دریافتی از خزانه
- 4- بررسی دارائی در جریان تکمیل 5- پیش پرداختها را بررسی کنیم و علی الحساب ها را
- 6- بررسی موجودی جنسی 7- بررسی مانده وجوه مصرف نشده 9- با دفتر کل مطابقت می نمائیم
- 8- بررسی کلیه اسناد مثبت (مطابقت با اسناد مثبت) موافقت نامه ، ابلاغ تخصص ، (درخواست وجه)

چک لیست رسیدگی به اموال دولتی

- 1- آیا دفاتر اموال (فرستاده و رسید) پلمپ و به گواهی ذی حساب رسیده است .
- 2- دفاتر برگ شمار شده یا خیر 3- شماره مسلسل برچسب اموال در دفاتر رعایت شده یا خیر
- 4- صورتحسابهای اموال (رسید و فرستاده) در موعد قانونی به اداره اموال ارسال شده است .
- 5- بابت خرید خودرو و ساختمان از اداره کل اموال دولتی مجوز لازم گرفته شده است یا خیر .
- 6- ثبت اموال حذف شده با مجوز های قانونی مطابقت داره یا خیر

مدارک لازم و ترتیب تنظیم اسناد هزینه هی اداری (خرید)

- 1- حواله پرداخت 2- سند هزینه 3- صورت ریز فاکتور یا اسناد هزینه
- 4- در خواست خرید کالا با انجام خدمات 5- فاکتور خرید کالا یا خدمات 6- قبض انبار 7- حواله انبار
- 8- صورتجلسه تحویل کالا 9- فیش پرداخت مالیت 10- صورت جلسه نصب در صورت وجود

مدارک لازم و ترتیب اسناد هزینه هی اداری (قراردادها)

- 1 -حواله پرداخت 2-سند هزینه 3- صورت ریز فاکتور یا اسناد هزینه
- 4-در خواست خرید یا خدمات 5- قرار داد 6-مفاص حساب بیمه و فیش مالیت
- 7- صورتجلسه تحویل کار یا تاییدیه انجام خدمات
- 8- صورت جلسه مناقصه یا ترک تشریفات مناقصه در صورت نیاز 9- برگ رسید وجه

مدارک لازم و ترتیب اسناد پروژه های عمرانی (صورت وضعیت)

- 1- حواله پرداخت 2- فرمهای تاییدیه و خلاصه وضعیت 3- نامه تاییدیه کارکرد پیمانکار توسط مشاور یا ناظر هستند 4- صورت ریالی 5- صورت متره 6- مفاصا های مربوطه
- 7- تاییدیه صحت ارجاء کار به پیمانکار (بخش فنی) 8- تصویر صفحات مربوط به مواقت نامه پیمان
- 9- تصویر صورت جلسه مناقصه یا ترک تشریفات